

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Николай Емилов Попов, дн, от катедра „Теория и методика на кинезитерапията” при факултет „Обществено здраве, здравни грижи и туризъм ” на Национална спортна академия „Васил Левски” - София

ОТНОСНО: Дисертационен труд на докторант Елена Илиева Желева, зачислена към катедра „Спортна медицина” при факултет „Обществено здраве, здравни грижи и туризъм” на Национална спортна академия „Васил Левски” – София, на тема:

„РОЛЯТА НА КИНЕЗИТЕРАПИЯТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ НА ЖЕНИ С ПОСТУРАЛЕН ЦЕРВИКОТОРАКАЛЕН БОЛКОВ СИНДРОМ”,

за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 7.4. „Обществено здраве”

Научен ръководител – проф. Диана Димитрова, доктор

Докторантката Елена Илиева Желева се дипломира с бакалавърска степен по кинезитерапия в Национална спортна академия през 2009 година. През 2010 година придобива магистърска степен по кинезитерапия със специализация Кинезитерапия при мускулно-скелетни дисфункции. Зачислена като докторант на самостоятелна подготовка през 2015 година.

Представеният от Елена Желева дисертационен труд проучва един изключително важен и актуален здравен и социален проблем. Болките в гърба са едни от най-често срещаните оплаквания в мускулно-скелетната физиотерапия. Физикалната терапия е основно лечебно средство при такива състояния. Особено ефективни са лечебните упражнения, при жени с

цервикоторакален болков синдром. Проучването на ефекта от приложението им изисква задълбочени проучвания и в този смисъл темата на дисертационния труд е актуална и с голямо научно и практическо значение.

Представеният от докторантката труд е в достатъчен обем за такъв тип изложения. Той съдържа 152 стандартни машинописни страници и 4 приложения, изложени в още 10 страници. Онагледен е с 95 фигури и 35 таблици.

Структурата на дисертацията е съобразена с препоръките и изискванията за трудове от този род, като съдържа пет основни раздела - литературен обзор, методология, резултати, изводи и дискусия.

Литературният обзор е в достатъчен обем. Базиран е на 178 източници, от които 61 на кирилица, 114 на латиница и 3 сайта. Източниците са подбрани правилно и дават актуална информация по разглеждания научен проблем. Той е дискутиран задълбочено, като са анализирани биомеханичните характеристики на гръбначния стълб и клиничните характеристики на постуралния болков синдром. В съдържанието раздела е описан прекалено подробно, което по-скоро обърква читателя. Разгледани са и съвременните виждания относно ролята и възможностите на кинезитерапията за намаляване на оплакванията и подобряване на качеството на живот на засегнатите пациенти. Включени са критични бележки, които отразяват пълноценно вникване в същността на проблема. Коментарът на автора се вплита умело с цитираните данни без да се натрапва излишно.

На базата на литературната справка е формулирана съответстваща работна хипотеза, насочена към очакванията, че разработването и прилагането на програма от специализирани мекотъканни и мобилизационни техники ще намали оплакванията и ще подобри качеството на живот при жени с постурален болков синдром.

Целта на изследването е правилно дефинирана. Задачите (пет) са формулирани конкретно и са напълно реализирани.

Контингентът изследвани лица включва 90 жени на възраст 25-45 години. Разделени са по равно в две експериментални и една контролна групи. При всички изследвани лица са приложени преформирани физикални фактори и лечебна гимнастика /стандартни общоразвиващи упражнения, упражнения за засилване на паравертебрална мускулатура, мускулатурата около лопатките и дихателна гимнастика/. Лечението при всички жени в двете експериментални групи включва още авторска методика с лечебен масаж, мануална терапия, специализирана гимнастика за цервикоторакалната област. При втората експериментална група към авторската методика са добавени допълнително и специализирана тренировка за мускулните вериги два до три пъти в седмицата.

Приложени са стандартни субективни и обективни методи за изследване. Те са описани детайлно в съответния раздел.

Разработената методика на кинезитерапия е пълноценно описана и детайлно представена. Тази част от дисертацията има подчертан приносен характер, представяйки двигателна програма, включваща добре описани техники и упражнения.

Анализът на представените функционални резултати е прецизен и задълбочен. Проличава умението на докторанта да интерпретира научно установените факти. Статистическият анализ е направен прецизно и отчетените резултати са максимално достоверни.

Изводите, на брой 5, са правилно формулирани и произтичат от получените резултати в хода на научното изследване. Препоръките са уместни и дават база за бъдещи разработки и проучвания в тази насока.

Приложени са доказателства за участия в десет научни конференции и три публикации в научния печат, по темата на дисертационния труд.

Научни приноси

Като основни научни приноси се очертават:

Теоретични:

Направен е системен обзор на съвременните литературни данни в разглежданата област.

Практически:

Обосновани, разработени и апробирани са две собствени методики за приложение на мануални техники и специални упражнения при постурален болков синдром в цервикоторакалната област.

Потвърждава се възможността за редукция на болката и функционално подобрене на качеството на живот при пациентки с цервикоторакален болков синдром.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение, представеният от Елена Желева за защита дисертационен труд, представлява задълбочена научна разработка, с авторски принос в теоретичната и лечебно-практическата области на кинезитерапията. Имайки предвид актуално избраната тема, широката литературна осведоменост, правилната постановка на проучванията, компетентното използване на разнообразни съвременни методи на изследване и средства за функционално възстановяване, както и безспорните лечебно-приложни приноси на дисертацията, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Елена Илиева Желева образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 7.4. „Обществено здраве”, специалност кинезитерапия.

София

24.10.2023

Изготвил:

/проф. Н. Попов, дн/

R E V I E W

From prof. Nikolay E. Popov, PhD, DSc, Dept. „ Theory and methods of kinezitherapy”, faculty of „Public health, health care and tourism”, National sports academy „Vasil Levski” - Sofia

CONCERNING: Dissertation paper of Elena Ilieva Zheleva, PhD student in dept. of „Theory and methods of kinezitherapy”, faculty of „Public health, health care and tourism”, National sports academy „Vasil Levski” – Sofia. Subject: „THE ROLE OF KINESITHERAPY IN IMPROVING THE QUALITY OF LIFE OF WOMEN WITH POSTURAL CERVICOTHORACIC PAIN SYNDROME”, for awarding PhD - scientific and educational degree in professional field 7.4. „Public health”. Scientific supervisor prof. Diana Dimitrova, PhD.

The PhD-student Elena Ilieva Zheleva has finished her bachelor's degree in physical therapy in 2009. In 2010 she gets master's degree in physical therapy, speciality Physical therapy in muscle-skeletal dysfunction. She began her PhD-study in 2015.

The presented from Elena Zheleva, scientific material investigates a very important and up to date health and social problem. The back pain is a very common problem in the muscle-skeletal physiotherapy. Physical therapy is a basic treatment for those kinds of disorders. The therapeutic exercises are very effective in cases of cervical-thoracic pain syndrome, especially in women. Their functional impact needs to be investigated in details and that is why the thesis of the dissertation could be accepted as up to date, actual and with significant scientific and practical importance.

The volume of the presented from Elena Ilieva Zheleva, dissertation paper is enough for those kinds of scientific papers. It contains 152 standard type-written

pages and 4 appendixes, presented I additional 10 pages. The dissertation is presented through 95 figures and 35 tables.

The structure of the dissertation is consistent with the recommendations and requirements of those kind of scientific works. It contains five main chapters - review of the literature, methodology, results, discussion, and conclusions.

The volume of the systematic review is enough. The bibliography includes 171 literary sources – 61 in Cyrillic, 114 In Latin and 3 internet sources. The scientific sources have been chosen properly and provide contemporary information in the field of the scientific topic. The scientific problem has been analyzed deeply, examining the biomechanics of the spine, and the clinical characteristics of the postural pain syndrome. The contemporary data, for the benefit of the therapeutic exercises for alleviation the pain and improvement of the quality of life of the patients, have been analysed.

Critical notices have been included, which means that the author completely went deeply into the heart of the problem. The authors comments corresponding skillfully with the references.

Based on the systematic review, a respective working hypothesis has been developed. The expectations were that the development and application of program of specialized soft tissue and mobilization techniques will diminish the compliances and will improve the quality of the life of the patients.

The aim of the study is well defined. The tasks (5) are correctly defined and completely realised.

The material of the study includes 90 women cases, 25-45 y.o., divided equally in three groups – two experimental and one control. The therapeutic protocol includes modalities, standard therapeutic resistive and breathing exercises. The treatment protocol for the two experimental groups includes additionally manual therapy and original method for massage. The women from

the second experimental group have been treated with special program for therapeutic exercises two to three times a week.

The methods of the investigation are correctly selected in relation of the topic of the dissertation. They are described in detail in the corresponding chapter, based on the standard physical assessment.

The applied physical therapy program is correctly and fully described. This part of the dissertation has underlined contributive characteristics, presenting therapeutic exercise program, including well described techniques and exercises.

The analysis of the presented functional results is precise and in depth. The ability of the author to interpret the scientific facts has been seen in the presentation. The statistical analysis has been made precisely and the presented results are maximum objective.

The conclusions (5) are well formulated and related to the presented in the study functional results. The recommendations are appropriate and develop basis for further investigations.

Evidence for participation in ten scientific conferences and three publications with the topic of the dissertation have been applied.

Scientific contributions

As main scientific contributions could be point out:

Theoretical:

A systematic review of the literature data in the field of the scientific topic has been made.

Practical:

An original method of physiotherapy, based on manual techniques and therapeutic exercises for postural pain syndrome in cervico-thoracic region has been developed and studied.

Functional results, concerning the possibilities for painrelieve and functional benefits for patients with cervical-thoracic pain syndrome have been studied and analyzed.

Conclusion

In conclusion the presented dissertational paper by Elena Ilieva Zheleva, is an in-depth study, with original contributions in the scientific and practical field of physical therapy. Foreseeing the contemporary topic, the broad literature knowledge's, the correct methodology of the investigation, the competent use of contemporary methods of assessment and therapeutic exercises and undoubtedly applied contributions of the dissertation, I propose the members of the scientific jury to vote positively for Elena Ilieva Zheleva to be awarded as PhD educational and scientific degree in the professional field 7.4 Public health, specialty of Physiotherapy.

Sofia

24.10.2023

prof. N.E. Popov, PhD, DSc